


СХВАЛЕНО:

на засіданні  
педагогічної ради школи  
від 30.08.2023 р.  
протокол № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор  
КЗО «Спеціальна школа  
«Світанок» ДОР»  
  
Тетяна КОРЖ  
Наказ № 99 від «31» 08 2023 р.

## **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА**

**на 2023-2024 навчальний рік**

**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**

## Зміст освітньої програми

1. Вступ
2. Нормативно-правова база
3. Мета та задачі освітнього процесу, принципи діяльності закладу.
4. Вимоги до зарахування у заклад здобувачів освіти
5. Організація діяльності спеціальної школи
6. Обґрунтування змісту освітньої програми
7. Освітня програма початкової освіти за концепцією Нової української школи
8. Освіта здобувачів освіти з інтелектуальними порушеннями помірною ступеня
  - Освітня програма для учнів 1 Р-4 Р класів
  - Освітня програма для учнів 5 Р-6 Р класів
  - Освітня програма для учнів 7 Р класу
9. Особливості корекційно-розвиткової роботи з дітьми інтелектуальними порушеннями помірною ступеня
10. Базова середня освіта (5-9 клас)
  - Освітня програма для учнів 5-6 класу
  - Освітня програма для учнів 7-9 класів
11. Професійно-технічне навчання (10-й клас з поглибленим трудовим навчанням)
12. Індивідуальна форма навчання як одна з форм організації освітнього процесу для забезпечення права осіб на здобуття повної загальної середньої освіти
13. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги)
14. Виховний процес
15. Опис «моделі» випускника спеціальної школи
16. Форма організації освітнього процесу
17. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

## 1. Вступ

Комунальний заклад освіти «Спеціальна школа «Світанок»» Дніпропетровської обласної ради» заснований на спільній власності територіальних громад сіл, селищ, міст області та перебуває в управлінні Дніпропетровської обласної ради.

Юридична адреса: вул. Дніпровська, 573, м. Павлоград, Дніпропетровська обл., 51400, Україна

В школі організовано функціонування 17 класів.

«Спеціальна школа «Світанок» це:

- школа радості для дітей;
- школа творчості для педагогів;
- школа надії для батьків;
- школа гордості для держави.

## 2. Нормативно-правова база

Дана Освітня програма створена на 2023-2024 навчальний рік відповідно до:

- Закону України «Про повну загальну середню освіту», який був прийнятий 16.01.2020 р, набув чинності 18.03.2020 р., (із змінами, внесеними згідно із Законами № 764-IX від 13.07.2020, № 1385-IX від 13.04.2021 р.)

- Концепції Нової української школи з метою впровадження Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, у спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами

- Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314, із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 624 від 06.06.2016, № 635 від 24.04.2017 р., № 160 від 10 лютого 2021 року N 160.

- Державних санітарних норм та правил "Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів", затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 114, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942.

- Положення про спеціальну школу, затвердженого постановою кабінету міністрів України від 6 березня 2019 р. № 221

(в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2021 р. № 1132)

- наказу Міністерства освіти України від 01.08.2018 № 831, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2018 р. за № 945/32397, «Про затвердження Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти».

- листа Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 № 1/12186-23 «Про організацію 2023-2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти»

- ліцензії на провадження освітньої діяльності за рівнем початкової освіти, що затверджено розпорядженням голови Дніпропетровської облдержадміністрації від 16.07.2021 року № Р-637/0/3-21

- ліцензії на провадження освітньої діяльності за рівнем базової середньої освіти, що затверджено розпорядженням голови Дніпропетровської облдержадміністрації від 16.07.2021 року № Р-637/0/3-21

- ліцензії на провадження освітньої діяльності за рівнем профільної середньої освіти з ліцензованим обсягом 10 осіб, що затверджено розпорядженням голови Дніпропетровської облдержадміністрації від 16.07.2021 року № Р-637/0/3-21

- власного Статуту

### **3. Мета та задачі освітнього процесу, принципи діяльності закладу.**

Освітній процес у спеціальній школі спрямовується на розвиток особистості здобувачів освіти шляхом набуття ключових компетентностей та має корекційну спрямованість, тому вся робота педагогічних працівників школи спрямована на вивчення особливостей психофізичного розвитку кожної дитини, на забезпечення правильної організації навчально-виховної, корекційно-розвиткової роботи, на сприяння кращій соціальній адаптації.

Головними завданнями Закладу є:

- навчання дітей з особливими освітніми потребами, їх інтеграція в суспільство шляхом здійснення корекційно-розвиткової роботи;
- сприяння набуттю ключових компетентностей здобувачами освіти, викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів) з урахуванням можливостей та потреб учнів, способами, що є найбільш прийнятними для учнів, у тому числі шляхом адаптації/модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів), використання допоміжних засобів для навчання;
- запровадження педагогіки партнерства, надання консультацій батькам або іншим законним представникам здобувача освіти з метою забезпечення їх активної участі в освітньому процесі;
- створення сучасного освітнього середовища в закладі, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для успішного навчання дітей з особливими освітніми потребами;

- надання здобувачам освіти з обмеженими можливостями в розвитку, освітніх послуг у класі з поглибленою професійною орієнтацією.
- психологічна реабілітація й трудова адаптація здобувачів освіти, виховання в них загальнолюдських цінностей, громадської позиції;
- забезпечення в освітньому процесі системного психолого-педагогічного супроводження з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку здобувачів освіти;
- сприяння засвоєнню здобувачами освіти норм етики та загальнолюдської моралі, міжособистісного спілкування, основ гігієни та здорового способу життя;
- сприяння всебічному розвитку здобувачів освіти;
- створення умов для розвитку необхідних компетентностей педагогів, що дозволяють освоювати нові форми роботи, розвиток комунікативних навичок, навичок командної роботи;

### **Принципи діяльності закладу:**

- гуманізація освіти та її відкритість;
- гуманітаризація
- гнучкість освітньої системи
- безперервність, системність і наступність освіти
- компенсаторно-корекційну спрямованість
- психолого-педагогічний супровід
- адаптацію і інтеграцію в сучасному світі
- професійно-трудова навчання
- диференційований та індивідуальний підхід до здобувачів освіти

### **Вимоги до зарахування у заклад здобувачів освіти**

Зарахування до КЗО «Спеціальної школи «Світанок» ДОР» здійснюється відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти» від 01.08.2018 року № 831, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2018 р. за № 945/32397.

Під час зарахування не допускається дискримінація за будь-якою ознакою, в тому числі за місцем проживання.

Здобувачі освіти, їх батьки та інші законні представники можуть обирати форму здобуття освіти відповідно до індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів дитини.

Прийому до спеціальної школи підлягають діти з 6-ти річного віку, що мають порушення інтелектуального розвитку легкого і помірного ступеня.

При зарахуванні дітей до школи допускається перевищення вікових норм, встановлених для загальноосвітніх шкіл.

Приймання учнів до Закладу проводиться постійно.

Зарахування здійснюється відповідно до наказу його керівника, що видається на підставі заяви про зарахування одного з батьків дитини або її законних представників.

До заяви додаються:

- копія свідоцтва про народження дитини;
- довідка за формою первинної облікової документації № 086-1/о «Довідка учня загальноосвітнього навчального закладу про результати обов'язкового медичного профілактичного огляду», затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16 серпня 2010 року № 682, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 вересня 2010 року за № 794/18089
- карта профілактичних щеплень, заповнена за формою первинної облікової документації № 063/о «Карта профілактичних щеплень», затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10 січня 2006 року № 1, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 червня 2006 року за № 686/12560 (надається за умови відсутності медичних протипоказань до проведення профілактичних щеплень);
- висновок інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини;
- висновок лікарсько-консультативної комісії про встановлення дитині інвалідності (за наявності);
- індивідуальна програма реабілітації особи (дитини) з інвалідністю (за наявності);
- оригінал або копія відповідного документа про освіту (крім учнів першого і другого класів) за відповідний клас, документ, що підтверджує здобуття освіти;
- висновок психіатра (для осіб з порушеннями інтелектуального розвитку)

### **Організація діяльності спеціальної школи**

КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР» відповідно до статуту має у своєму складі класи для дітей з легкими та помірними порушеннями інтелектуального розвитку.

Гранична наповнюваність у класах становить:

- 1) дітей із легкими порушеннями інтелектуального розвитку — 12 осіб;
- 4) дітей із помірними порушеннями інтелектуального розвитку — 6 осіб.

У разі недостатньої кількості учнів та за умови забезпечення індивідуального підходу в один клас можуть бути зараховані учні з легкими та помірними порушеннями інтелектуального розвитку;

Мова навчання українська.

Освітній процес організовується за такими циклами:

- перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);
- перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);

другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-9 роки навчання);

перший цикл профільної середньої освіти - профільно-адаптаційний (10 рік навчання);

Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

Навчальний рік поділяється на два семестри:

I семестр – 01.09.2023 р. по 22.12.2023 р.

II семестр - 08.01.2024 р. по 30.05.2024 р.

Протягом навчального року для учнів проводяться канікули:

Осінні - 23.10.2023 р. по 29. 10.2023 р.

Зимові – 25.12.2023 р. по 07.01.2024 р.

Весняні - 25.03.2024 р. по 31.03.2024 р.

Для учнів 1 Р класів впродовж навчального року будуть проведені додаткові тижневі канікули з 19.02.-25.02.2024 р.

Директор спеціальної школи затверджує режим роботи школи відповідно до особливостей організації освітнього процесу з урахуванням психофізичних особливостей учнів (вихованців), вимог санітарного законодавства, забезпечення реалізації корекційно-розвиткового складника освітньої програми, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг.

Розклад уроків, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять складається з дотриманням педагогічних вимог та вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (вихованців), затверджується директором спеціальної школи і не може призводити до перевантаження учнів (вихованців).

Режим роботи – п'ятиденний робочий тиждень.

Початок навчальних занять о 8-30 годині.

Тривалість уроків у 1 класі становить 35 хвилин, у 2—4 класах — 40 хвилин, у 5—10 класах — 45 хвилин. При цьому періодичність проведення перерв під час уроків і тривалість перерв між уроками схвалюється педагогічною радою відповідно до особливостей організації освітнього процесу та харчування і затверджується директором спеціальної школи.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться відповідно до кількості годин корекційно-розвиткового складника освітньої програми у другій половині дня педагогічними працівниками, які мають відповідну педагогічну освіту. Для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) в спеціальній школі можуть створюватися міжкласні групи.

## Обґрунтування змісту освітньої програми

На виконання Закону України «Про повну загальну середню освіту», який був прийнятий 16.01.2020 р, що набув чинності 18.03.2020 р. заклад освіти розробляє та використовує в освітній діяльності одну освітню програму на кожному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти або наскрізну освітню програму, розроблену для декількох рівнів освіти.

Освітній процес у КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР» у 2023-2024 н.р. буде здійснюватися відповідно до освітньої програми, розробленої закладом освіти на основі Типових освітніх програм спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затверджених Міністерством освіти і науки України.

З метою виконання вимог Державних стандартів початкової, базової загальної середньої освіти Освітня програма на 2022/2023 навчальний рік складена:

- для 3-4 класу за Типовою освітньою програмою для 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О.В.), затвердженою наказом Міністерства освіти та науки України від 19.09.2022 р. № 836 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»
- для 1 Р класу (1 рік навчання), 2 Р класу (2 рік навчання), 3 Р класу (3 рік навчання), 4 Р класу (4 рік навчання), за типовою освітньою програмою для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів затвердженою наказом МОіН України від 16.08.2018 № 917 (додаток 16)
- для 5 Р класу (5 рік навчання), 6 Р класу (6 рік навчання) за типовою освітньою програмою для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженою наказом МОН України від 07.12.2021 р. № 1317 (додаток 16)
- для 7 Р класу (7, 8 рік навчання) за типовою освітньою програмою спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженою наказом МОН України від 12.06.2018 р. № 627, зі змінами затвердженими наказом МОН України від 10.06.2019 р. № 808 (таблиця 19.1);
- для 5 класу, 6 класу за типовою освітньою програмою для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженою наказом МОН України від 07.12.2021 р. № 1317 (додаток 14)
- для 7-9 класів – за Типовою освітньою програмою спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими



освітніми потребами затвердженою наказом МОН України від 12.06.2018 р. № 627 (додаток 18);

- для 10 класу - за навчальним планом підготовки кваліфікованих працівників з професії «Озеленювач» відповідно до ліцензії на на провадження освітньої діяльності за рівнем профільної середньої освіти з ліцензованим обсягом 10 осіб, що затверджено розпорядженням голови Дніпропетровської облдержадміністрації від 16.07.2021 року № Р-637/0/3-21

Вивчення навчальних предметів забезпечує всебічний розвиток та соціально необхідний для кожного здобувача освіти рівень знань, умінь і навичок. Водночас у спеціальній школі в процесі навчання і виховання розв'язуються соціальні завдання: максимальне подолання порушень, їх компенсація і корекція. Тому освітня програма КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР» включає, окрім інваріантної та варіативної складових, ще й корекційно-розвиткову частину.

### **Освітня програма початкової освіти за концепцією Нової української школи (3-4 клас)**

В освітньому процесі спеціального закладу важливе місце займає корекційно-розвиткова модель навчання, яка забезпечує школярів необхідними комплексними знаннями, вміннями та навичками.

Провідним підходом у концепції Нової української школи є компетентнісний підхід.

Компетентнісний підхід визначає спрямованість освітнього процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані компетентності учнів - ключові компетентності, предметні компетентності та життєва компетентність.

Метою початкової освіти дітей з інтелектуальними порушеннями є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній ланці школи.

Освітня програма для 3-4 класів складена за Типовою освітньою програмою для 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О.В.), затвердженою наказом Міністерства освіти та науки України від 19.09.2022 р. № 836 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»

3 клас буде функціонувати як клас-комплект (1 учень 1-го класу, 7 учнів 3 класу)

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма початкової освіти визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень у кожному класі, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, їх інтеграцію та логічну послідовність, вивчення яких будуть подані в рамках навчальних планів.

### ***Загальний обсяг навчального навантаження, перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей***

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 3 класу спеціального закладу загальної середньої освіти 875 години/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 4 класу спеціального закладу загальної середньої освіти 875 години/навчальний рік

#### **Перелік освітніх галузей для 3-4 класів**

Математична освітня галузь реалізуються через одноіменний предмет «Математика»

Мовно-літературна реалізуються через окремі предмети «Українська мова» «Літературне читання»

Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична через предмет «Я досліджую світ»

Технологічна, інформативна через предмет «Трудове навчання»

Мистецька реалізуються через окремі предмети «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво»

Фізкультурна через предмет «Фізична культура»

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочих навчальних планах.

Робочі навчальні плани для 3, 4 класів дають цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлюють погодинне співвідношення

між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси.

Варіативна частина робочих навчальних планів розподілена таким чином:

- у 3-4 класі для дітей з інтелектуальними порушеннями введено факультативні курси: 1 годину на тиждень «Валеологія», 1 годину на тиждень «Лікувальна фізкультура», 1 годину на тиждень «Мистецтво»

## РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

**початкової освіти для спеціальних закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання для дітей з інтелектуальними порушеннями КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»  
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 № 836)**

### 1 КЛАС

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		1	Разом
Мовно - літературна	Українська мова та літературне читання	7	7
Математична	Математика	4	4
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	3
Технологічна Інформатична	Трудове навчання	2	2
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1
	Музичне мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього:		21	21
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4
	Лікувальна фізкультура (Ритміка)	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	1	1
		2	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2
Валеологія (факультатив)		1	1

Лікувальна фізкультура (факультатив)	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження	20	20
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових	31	31

## РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

**початкової освіти для спеціальних закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання дітей із інтелектуальними порушеннями  
КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»  
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 № 836)**

### 3 КЛАС

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		3	Разом
Мовно - літературна	Українська мова та літературне читання	7	7
Математична	Математика	4	4
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	4	4
Технологічна	Трудове навчання	2	2
Інформатична			
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1
	Музичне мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього:		22	22
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Ритміка	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3
Валеологія (факультатив)		1	1
Лікувальна фізкультура (факультатив)		1	1
Мистецтво		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		22	22
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових		33	33

## РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

**початкової освіти для спеціальних закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання дітей із інтелектуальними порушеннями  
КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»  
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 № 836)**

### 4 КЛАС

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		4	Разом
Мовно - літературна	Українська мова та літературне читання	7	7
Математична	Математика	4	4
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	4	4
Технологічна Інформатична	Трудове навчання	2	2
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1
	Музичне мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього:		22	22
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Ритміка	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3
Валеологія (факультатив)		1	1
Лікувальна фізкультура (факультатив)		1	1
Мистецтво		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		22	22
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових		33	33

У робочі навчальні плани включено корекційно-розвиткові заняття. Зміст корекційно - розвиткових занять спрямований на вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти і реалізується через „Розвиток мовлення”, „Соціально-побутове орієнтування”, „Ритміку”, „Лікувальну фізкультуру”.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Формування особистісних якостей дитини, розвиток і корекція всіх психічних процесів, сприяння психологічній адаптації та соціальної реабілітації дітей.
2. Розвиток та подолання порушень усного та писемного мовлення.
3. Корекція недоліків фізичного розвитку, формування вмінь диференціювати рухи відповідно до ступеня мускульних навантажень, темпу рухів, підпорядкування рухів музиці.

#### «Соціально-побутове орієнтування»

Метою предмету «Соціально-побутове орієнтування» є підготовка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами до самостійного життя (вирішення життєво необхідних побутових завдань, виконання норм і правил культурної поведінки в суспільстві, родині, формування спроможності матеріально забезпечити себе і свою сім'ю) шляхом надання їм відповідних знань, вироблення практичних умінь та навичок життєвої і соціальної компетентності.

При проведенні кожного заняття реалізуються три основні групи взаємопов'язаних завдань:

- Освітні завдання, для реалізації яких необхідно здійснювати керівництво пізнавальною діяльністю; стимулювати навчально - пізнавальну діяльність здобувачів освіти по оволодінню знаннями й уміннями.
- Корекційно - розвиваючі завдання припускають цілеспрямований розвиток мислення осіб з особливими освітніми потребами (пам'яті, уваги, емоційно-вольових якостей, працездатності).
- Виховні завдання - цілеспрямоване формування позитивних якостей особистості, світогляду, моральних переконань та естетичної культури.

#### «Розвиток мовлення»

Мета занять з «Розвитку мовлення»: створення ефективних передумов для всебічного розвитку дитини, забезпечення умов, які б допомогли успішно сформувати потребу у мовному спілкуванні та практично оволодіти мовленням як засобом комунікації, в процесі пізнання навколишнього світу. Корекційна робота проводиться у наступних напрямках, по-перше, робота над створенням передумов мовленнєвого розвитку, по-друге - над розвитком основних функцій мовлення.

Завдання:

1. Розвиток загальної та артикуляційної моторики.
2. Розвиток та корекція мовлення дитини.
3. Активізація мовленнєвої і пізнавальної діяльності.
4. Формування комунікативної діяльності.

## 5. Розвиток та корекція пізнавальної сфери дитини.

### «Лікувальна фізкультура»

Мета занять з «Лікувальної фізкультури» - це корекція та компенсація вад недоліків фізичного розвитку дитини.

Головними завданнями є:

- зміцнення здоров'я та корекція недоліків фізичного розвитку;
- загартовування організму;
- розширення діапазону функціональних можливостей основним фізіологічних систем організму;
- оволодіння основними руховими навичками та якостями;
- виховання морально-вольових якостей та інтересу до регулярних самостійних занять фізичною культурою;

Заняття з лікувальної фізкультури проводяться інструктором, який має відповідну підготовку. Для занять з ЛФК комплектуються групи по класах згідно медичних показань учнів. В особливо складних випадках допускається проведення індивідуальних занять з окремими вихованцями.

### «Ритміка»

Головна мета корекційно-розвиткової програми «Ритміка»: розвинути інтерес до музично-ритмічної діяльності; навчити адекватно сприймати засоби музичної виразності (особливо ритм, темп, динаміку), ритмічно рухатися у відповідності із загальним характером музики та художніми образами музичного твору.

*Завдання:*

- корекція правильної постави, ходи, грації, рухів;
- корекція порушень загальної та дрібної моторики;
- корекційний розвиток моторних функцій і дихання;
- корекційний розвиток особистості;
- сприяння збереженню і зміцненню здоров'я дитини;
- формування пізнавальних умінь (аналізувати, порівнювати, узагальнювати; спостерігати, запам'ятовувати, осмислювати матеріал),
- розвиток відчуття ритму та здатності відчувати у музиці, рухах і мові ритмічну виразність;
- формування краси та виразності рухів, емоційності;
- розвиток фізичних якостей - сили, легкості рухів, спритності тощо;
- виховання гуманістичних загальнолюдських цінностей;
- розвиток уміння сприймати музичні образи і можливості ритмічно, виразно рухатися, створюючи певний образ;
- заохочення до активної художньо-естетичної діяльності, стимулювання проявів імпровізації;

Години корекційно - розвиткових занять не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

### **Очікувані результати навчання здобувачів освіти**

Зміст Освітньої програми має потенціал для формування в учнів початкової школи таких ключових компетентностей:

- *володіння державною мовою*; що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;

- *можливість спілкуватися рідною мовою* (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;

- *математична компетентність*, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- *компетентності у галузі природничих наук*, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- *соціально-трудової компетентності*, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;

- *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування життєво необхідними базовими вміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальної адаптації та інтеграції в суспільство;

- *громадянські та соціальні компетентності*, що передбачає уміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;

- *основи фінансової грамотності*, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі



міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові життєві ситуації.

### ***Опис інструментарію оцінювання***

Навчальні досягнення учнів у 3-4 класі підлягають формувальному та підсумковому (вербальному оцінюванню)

Формувальне оцінювання має на меті:

- підтримати навчальний розвиток дітей
- вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку
- діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню
- аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини
- мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати
- виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, переконання у власних можливостях і здібностях

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання.

### **Освітня програма для учнів з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня**

#### **Освітня програма для учнів 1 Р-4 Р класів**

Освітня програма на 2023-2024 н.р. для 1 Р класу (1 рік навчання), 2 Р класу (2 рік навчання), 3 Р класу (3 рік навчання), 4 Р класу (4 рік навчання) складена за Типовою освітньою програмою для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів затвердженою наказом МОІН України від 16.08.2018 № 917 (додаток 16)

Навчання учнів 1-4 Р класів здійснюється за концепцією Нової української школи.

Навчання дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня здійснюється за спеціальними навчальними програмами та (або) за Індивідуальним навчальним планом. Здійснюється модифікація, адаптація змісту навчального матеріалу відповідно до пізнавальних можливостей учнів, що виявляється у зменшенні обсягу матеріалу, його спрощенні за характером та структурою.

#### ***Загальний обсяг навчального навантаження, перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей***

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 1 Р класу для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня складає 805 годин/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 2 Р класу для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня складає 840 годин/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 3 Р класу для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня складає 875 годин/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 4 Р класу для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня складає 875 годин/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 5 Р класу для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня складає 980 години/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 6 Р класу для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня складає 1085 години/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 7 Р класу для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня складає 1120 години/навчальний рік

#### Перелік освітніх галузей для 1 Р – 4 Р класу (1-4 рік навчання)

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через предмет «Формування навичок читання та письма»

Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична освітні галузі реалізуються через окремі предмети «Я досліджую світ», «Соціально-побутове орієнтування»

Математична освітня галузь реалізується через предмет «Формування елементарних математичних уявлень»

Технологічна, інформативна освітня галузь реалізуються через предмет «Предметно-практичне навчання»

Мистецька освітня галузь реалізується через предмет «Розвиток художньо-естетичних навичок».

Фізкультурна освітня галузь у 1 Р класі реалізуються через предмет «Адаптивна фізична культура».

Варіативна частина робочого навчального плану розподілена таким чином:

- у 1 Р – а класі (1 рік навчання), 1 Р – б класі для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня введено факультативні курси: 3 години на тиждень «Логопедичні заняття», 1 годину «Логоритмики», 1 годину «Лікувальної фізкультури»

- у 2 Р класі (2 рік навчання) для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня введено факультативні курси: 3 години на тиждень «Логопедичні заняття», 2 години «Логоритмики», 1 година

«Лікувальної фізкультури».

- у 3 Р класі (3 рік навчання), 4 Р класі (4 рік навчання) для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня введено факультативні курси 3 години на тиждень «Логопедичні заняття», 2 години «Логоритмики», 2 години «Лікувальної фізкультури».

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**початкової освіти для дітей з інтелектуальними**  
**порушеннями помірного ступеня**  
**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**  
**Додаток 16 до наказу**  
**Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 917**  
**1 Р – а клас**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		1 Р-а	Разом
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4	4
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2	2
Природнича Соціальна і здоров'язберезувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	4	4
Технологічна	Предметно-практичне навчання	2	2
Інформатична			
Мистецька	Розвиток художньо-естетичних навичок	2	2
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3
Усього:		18	18
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3
	Логопедичні заняття	2	2
	Ритміка	1	1
	Альтернативна комунікація	2	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		5	5
Логопедичні заняття (факультатив)		3	3
Логоритміка (факультатив)		1	1
Лікувальна фізкультура		1	1

Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)	20	20
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових	31	31

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**початкової освіти для дітей з інтелектуальними**  
**порушеннями помірного ступеня**  
**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**  
**Додаток 16 до наказу**  
**Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 917**  
**1 Р – б клас**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		1 Р-б	Разом
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4	4
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2	2
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	4	4
Технологічна	Предметно-практичне навчання	2	2
Інформатична			
Мистецька	Розвиток художньо-естетичних навичок	2	2
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3
Усього:		18	18
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3
	Логопедичні заняття	2	2
	Ритміка	1	1
	Альтернативна комунікація	2	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		5	5
Логопедичні заняття (факультатив)		3	3
Логоритміка (факультатив)		1	1
Лікувальна фізкультура		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		20	20
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових		31	31

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**початкової освіти для дітей з інтелектуальними**  
**порушеннями помірного ступеня**  
**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**  
**Додаток 16 до наказу**  
**Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 917**  
**2 Р клас**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		2 Р	Разом
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4	4
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2	2
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	4	4
Технологічна	Предметно-практичне навчання	2	2
Інформатична			
Мистецька	Розвиток художньо-естетичних навичок	2	2
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3
Усього:		18	18
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3
	Логопедичні заняття	2	2
	Ритміка	1	1
	Альтернативна комунікація	2	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		6	6
Логопедичні заняття (факультатив)		3	3
Логоритміка (факультатив)		2	2
Лікувальна фізична культура (ЛФК)		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	21
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових		32	32

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**початкової освіти для дітей з інтелектуальними**  
**порушеннями помірного ступеня**  
**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**  
**Додаток 16 до наказу**  
**Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 917**  
**3 Р клас**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		3 Р	Разом
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4	4
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2	2
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	4	4
Технологічна	Предметно-практичне навчання	2	2
Інформатична			
Мистецька	Розвиток художньо-естетичних навичок	2	2
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3
Усього:		18	18
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3
	Логопедичні заняття	2	2
	Ритміка	1	1
	Альтернативна комунікація	2	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		7	7
Логопедичні заняття (факультатив)		3	3
Логоритміка (факультатив)		2	2
Лікувальна фізична культура (ЛФК)		2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		22	22
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових		33	33

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**початкової освіти для дітей з інтелектуальними**  
**порушеннями помірного ступеня**  
**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**  
**Додаток 16 до наказу**  
**Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 917**  
**4 Р клас**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		4 Р	Разом
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4	4
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2	2
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	4	4
Технологічна	Предметно-практичне навчання	2	2
Інформатична			
Мистецька	Розвиток художньо-естетичних навичок	2	2
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3
Усього:		18	18
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3
	Логопедичні заняття	2	2
	Ритміка	1	1
	Альтернативна комунікація	2	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		7	7
Логопедичні заняття (факультатив)		3	3
Логоритміка (факультатив)		2	2
Лікувальна фізична культура (ЛФК)		2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		22	22
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових		33	33

## Освітня програма для учнів 5-6 Р класів

Освітня програма на 2023-2024 н.р. для 5 Р класу (5 рік навчання), 6 Р класу (6 рік навчання) складена за Типовою освітньою програмою для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженою наказом МОН України від 07.12.2021 р. № 1317 (додаток 16)

Навчання учнів 5 Р, 6 Р класів здійснюється за концепцією Нової української школи.

Навчання дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня здійснюється за спеціальними навчальними програмами та (або) за Індивідуальним навчальним планом. Здійснюється модифікація, адаптація змісту навчального матеріалу відповідно до пізнавальних можливостей учнів, що виявляється у зменшенні обсягу матеріалу, його спрощенні за характером та структурою.

### *Загальний обсяг навчального навантаження, перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей*

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 5 Р класу для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня складає 980 години/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 6 Р класу для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня складає 1085 години/навчальний рік

### Перелік освітніх галузей для 5 Р класу (5 рік навчання), 6 Р класу (6 рік навчання)

Освітня галузь "Мовно-літературна" реалізується через предмети «Українська мова» та «Літературне читання».

Освітня галузь "Математика" реалізується через предмет «Математика»

Освітні галузі "Природнича, громадянська та історична" реалізується через інтегрований курс «Пізнаємо світ».

Освітні галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна» реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут».

Освітня галузь «Інформатична» реалізується через предмет «Основи інформатики».

Освітня галузь "Фізична культура" реалізується через предмет «Фізична культура»

Освітня галузь "Технологічна" реалізується через предмет «Предметно-практичне навчання».

Освітня галузь "Мистецька" реалізується через інтегрований курс «Мистецтво».



Системність корекційно - розвиткової роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня забезпечується реалізацією як інваріантної складової, так і варіативної у повному обсязі відповідно до Типових навчальних планів.

Варіативна частина робочого навчального плану розподілена таким чином:

- у 5 Р класі (5 рік навчання) для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня введено факультативні курси: 2 години на тиждень «Логопедичні заняття», 1 година на тиждень «Логоритміки», 1 година на тиждень «Лікувальної фізкультури», 1 година на тиждень «Основи комп'ютерної грамотності».

- у 6 Р класі (6 рік навчання) для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня введено факультативні курси: 4 години на тиждень «Логопедичні заняття», 1 година на тиждень «Логоритміки», 2 години на тиждень «Лікувальної фізкультури», 1 година на тиждень «Основи комп'ютерної грамотності».

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах.

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня**  
**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**  
**Додаток 16 до наказу**  
**Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317**  
**5 Р клас**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5 Р	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	3	3
Математична	Математика	2	2
Природнича Громадянська та історична	Інтегрований курс «Пізнаємо світ»	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5	5
Інформатична	Основи інформатики	1	1
Технологічна	Предметно-практичне навчання	5	5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3
<b>Разом</b>		23	
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	2	2

	Альтернативна комунікація	1	1
	Ритміка	1	1
	Логопедичні заняття	1	1
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		5	5
Логопедичні заняття (факультатив)		2	2
Логоритміка (факультатив)		1	1
Лікувальна фізкультура		1	1
Основи комп'ютерної грамотності		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		28	28
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових		33	33

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня**  
**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**

**Додаток 16 до наказу**  
**Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317**

**6 Р клас**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		6 Р	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	3	3
Математична	Математика	2	2
Природнича Громадянська та історична	Інтегрований курс «Пізнаємо світ»	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5	5
Інформатична	Основи інформатики	1	1
Технологічна	Предметно-практичне навчання	5	5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3
<b>Разом</b>		23	
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	2	2
	Альтернативна комунікація	1	1
	Ритміка	1	1
	Логопедичні заняття	1	1
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		8	8

Логопедичні заняття (факультатив)	4	4
Логоритміка (факультатив)	1	1
Лікувальна фізкультура	2	2
Основи комп'ютерної грамотності	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)	31	31
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових	28	28

### **Освітня програма для учнів 7 Р класу**

Освітня програма на 2023-2024 н.р. для 7 Р класу складена за типовою освітньою програмою спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженою наказом МОН України від 12.06.2018 р. № 627, зі змінами затвердженими наказом МОН України від 10.06.2019 р. № 808 (таблиця 19.1);

Навчання дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня здійснюється за спеціальними навчальними програмами та (або) за Індивідуальним навчальним планом. Здійснюється модифікація, адаптація змісту навчального матеріалу відповідно до пізнавальних можливостей учнів, що виявляється у зменшенні обсягу матеріалу, його спрощенні за характером та структурою.

#### ***Загальний обсяг навчального навантаження, перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей***

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 7 Р класу для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня складає 1120 години/навчальний рік

#### Перелік освітніх галузей для 7 Р класу (7, 8 рік навчання)

Освітня галузь "Мови і літератури" реалізується через предмет «Читання і письмо».

Освітня галузь "Математика" реалізується через предмет «Елементарні математичні уявлення»

Освітня галузі "Суспільствознавство"» реалізується через предмети «Я у світі», «Соціально-побутове орієнтування».

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через предмет «Природознавство».

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується через предмет «Адаптивна фізична культура»

Освітня галузь "Технології" реалізується через предмети «Предметно-практичне навчання», «Інформатика».

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується через предмет «Мистецтво».

Системність корекційно - розвиткової роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня забезпечується

реалізацією як інваріантної складової, так і варіативної у повному обсязі відповідно до Типових навчальних планів.

Варіативна частина робочого навчального плану розподілена таким чином:

- у 7 Р класі (7, 8 рік навчання) класі для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня введено факультативні курси: 4 години на тиждень «Логопедичні заняття», 2 години на тиждень «Логоритміка», 2 години на тиждень «Лікувальна фізична культура», 2 години на тиждень «Основи комп'ютерної грамотності».

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня**  
**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**  
**Таблиця 19.1 до наказу**  
**Міністерства освіти і науки України від 10.06.2019 № 808**

**7 Р клас (7, 8 р.н.)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7	8	Разом
Мови і література	Читання та письмо	3	3	6
Суспільствознавство	Я у Світі	1	1	2
	Соціально-побутове орієнтування	5	5	10
Математика	Елементарні математичні уявлення	2	2	4
Природознавство	Природознавство	1	1	2
Мистецтво	Мистецтво	2	2	4
Технології	Предметно-практичне навчання	5	5	10
	Основи інформатики	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Адаптивна фізична культура	2	2	4
<b>Разом</b>		22	22	44
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	2	2	4
	Альтернативна комунікація	1	1	2
	Ритміка	1	1	2
	Логопедичні заняття	1	1	2
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		8	10	18
Логопедичні заняття (факультатив)		4	4	8
Логоритміка факультатив)		1	2	3
Лікувальна фізкультура (факультатив)		2	2	4
Основи комп'ютерної грамотності		1	2	3
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		30	32	62

Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових	35	37	72
---	----	----	----

Зміст предметів освітньої галузі має чітко виражену практичну спрямованість на оволодіння життєво необхідними адаптованими вміннями і навичками.

У Державному стандарті початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами зазначено, що оптимальний рівень загальноосвітньої підготовки дітей забезпечується шляхом засвоєння змісту освітніх галузей у поєднанні з проведенням корекційно-розвиткової роботи. Без адекватних корекційно-розвивальних заходів потенційні можливості цих дітей не реалізуються повною мірою.

Тому інваріативна складова включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення специфічних завдань, які зумовлені особливостями психофізичного розвитку учнів з інтелектуальними порушеннями помірною ступеню, а саме:

У 1 Р класі (1 рік навчання), 2 Р (2 рік навчання,) 3 Р (3 рік навчання,) 4 Р (4 рік навчання,) 5 Р (5 рік навчання), 6 Р (7 рік навчання), 7 Р класах класах (6, 9 рік навчання), інваріативна складова включає години корекційно-розвиткових занять:

#### «Ритміка»

Головна мета корекційно-розвивальних занять з ритміки - розвинути інтерес до музично-ритмічної діяльності; навчити адекватно сприймати засоби музичної виразності (особливо ритм, темп, динаміку), ритмічно рухатися у відповідності із загальним характером музики та художніми образами музичного твору.

*Завдання:*

- корекція правильної постави, ходи, грації, рухів;
- корекція порушень загальної та дрібної моторики;
- корекційний розвиток моторних функцій і дихання;
- корекційний розвиток особистості;
- сприяння збереженню і зміцненню здоров'я дитини та інші.

#### «Логопедичні заняття»

Метою логопедичних занять є створення ефективних передумов для всебічного розвитку дитини, забезпечення умов, які б допомогли успішно сформувати потребу у мовному спілкуванні та практично оволодіти мовленням як засобом комунікації, в процесі пізнання навколишнього світу.

Корекційна робота проводиться у наступних напрямках:

1. Активізація мовленнєвої і пізнавальної діяльності.
2. Розвиток та корекція пізнавальної сфери дитини.
3. Формування комунікативної діяльності.
4. Розвиток та корекція мовлення дитини.
5. Розвиток загальної та артикуляційної моторики.

### «Психомоторний та сенсорний розвиток»

Мета предмету - на основі створення оптимальних умов пізнання дитиною кожного об'єкта в сукупності сенсорних властивостей, якостей, ознак дати правильне уявлення, про навколишню дійсність, сприяти оптимізації психічного розвитку дитини та більш ефективної соціалізації її в суспільство.

Завдання предмету:

- розвиток, на основі активізації роботи всіх органів чуттів, сприйняття явищ і об'єктів навколишньої дійсності в сукупності їх властивостей;
- формування просторово-часових орієнтувань;
- корекція пізнавальної активності шляхом систематичного цілеспрямованого розвитку у дітей сприйняття кольору, форми, величини;
- розвиток слухового сприймання;
- виправлення недоліків моторики;
- корекція зорово-моторної координації;
- збагачення словникового запасу дітей;
- формування комунікативної діяльності, розвиток та корекція мовлення дитини.
- формування навичок соціальної адаптації та соціалізації.
- формування цілеспрямованості рухів і дій.

### «Альтернативна комунікація»

Метою предмету є формування комунікативних та мовленнєвих навичок, вміння використовувати їх у процесі соціальної взаємодії, що сприятиме успішній адаптації у навчальній діяльності та подальшій соціалізації дітей. У залежності від можливостей дитини визначаються корекційно-розвивальні завдання та обираються засоби комунікації для реалізації цих завдань. До альтернативних засобів комунікації відносяться жест, погляд, міміка, графічні зображення (фото, малюнок, надруковане слово, електронні пристрої (планшети, ноутбуки).

Завдання предмету:

- оволодіння доступними засобами комунікації та спілкування – вербальними та невербальними
- створювати умови для корекції і розвитку пізнавальної діяльності учнів, їх психомоторного розвитку

Години корекційно - розвиткових занять не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

### ***Особливості корекційно-розвиткової роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня***

Основна мета навчання для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня – розвиток дітей у міру їх індивідуальних можливостей, підготовка дітей до щоденного життя в соціумі, щоб вони могли максимально самостійно дбати про себе, а також уміли управляти своєю поведінкою, тобто максимально можлива соціалізація.

На підставі даних психолого-педагогічної діагностики (рівень розвитку різних психічних функцій, індивідуальні особливості, стан здоров'я тощо) педагогічний колектив навчального закладу визначає напрями роботи з надання різнобічної допомоги дітям з інтелектуальними порушеннями помірного ступеню, зокрема:

- зміцнення і охорона здоров'я, фізичний розвиток дитини;
- формування і розвиток комунікативної та когнітивної функції мови;
- формування і розвиток продуктивних видів діяльності, соціальної поведінки, комунікативних умінь;
- розширення соціальних контактів з метою формування навичок життя у соціумі, моральної поведінки, знань про себе, про інших людей;
- формування на доступному рівні найпростіших навичок рахунку, читання, письма, знань про природу і навколишній світ, основ безпечної життєдіяльності;

розвиток творчих умінь засобами предметної та ігрової діяльності.

Діти з помірним ступенем порушень інтелектуального розвитку потребують індивідуальної роботи, супроводу та спеціального ставлення і догляду за наступних причин:

- нестабільність емоційного стану дітей, його залежність від погоди, атмосферного тиску, фізичного самопочуття, кількості людей
- часті афективні спалахи
- індивідуальний підхід до кожної дитини;
- нетрадиційний підхід до організації навчання: навчальний клас є «домашньою вітальнею», в якій знаходяться всі елементи побуту ( ігровий куточок, навчальний клас з дошкою, куточок відпочинку та психологічного розвантаження, куточок з інвентарем тощо).

Суттєва відмінність занять – атмосфера довіри й взаємопорозуміння між педагогом та учнем.

Саме заняття носить комбінований характер: педагоги, відчуваючи, що увага дітей виснажується, гнучко «перемикають» їх на інший вид діяльності (з урахуванням індивідуальних особливостей). Так, заняття з математики може поєднується з прослуховуванням музики або малюванням тощо. На заняттях, що спрямовані на формування навичок соціальної адаптації, спільно програються ситуації вітання, прощання, сніданку, загальної гри, комунікації тощо. При цьому педагоги створюють атмосферу активної взаємодії між учнями. Набуті дітьми навички спілкування та соціально-трудова адаптації закріплюються на практиці. Спочатку діти виконують певні завдання за підтримки дорослого, а потім намагаються це робити самостійно.

### ***Очікувані результати навчання здобувачів освіти***

Первинна реабілітація та подальша соціалізація носять інтегральний характер, адже сама методологія передбачає вплив на особистість дитини в цілому та включає в себе п'ять взаємопов'язаних блоків, об'єднаних єдиною метою: «Для дитини, разом з дитиною, враховуючи можливості дитини»:

Зміст програми має потенціал для формування у школярів з інтелектуальними порушеннями помірного ступеню таких ключових умінь:

- формування соціальної поведінки,
- формування комунікативних умінь
- оволодіння навичками самообслуговування та особистої гігієни для досягнення можливого ступеню незалежності
- оволодіння навичками господарсько-побутової праці

### **Базова середня освіта Освітня програма 5-6 клас**

Освітня програма на 2023-2024 н.р. для 5-6 класів складена за Типовою освітньою програмою для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженою наказом МОН України від 07.12.2021 р. № 1317 (додаток 16)

#### ***Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою***

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, Типовій освітній програмі початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, що підтверджено відповідним документом.

#### ***Загальний обсяг навчального навантаження, перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей***

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 5 класу спеціального закладу загальної середньої освіти складає 980 години/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 6 класу спеціального закладу загальної середньої освіти складає 1085 години/навчальний рік

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через навчальні предмети «Українська мова», «Українська література».

Освітня галузь «Математична» реалізується через навчальний предмет «Математика»

Освітня галузь «Природнича» реалізується через інтегрований курс «Пізнаємо природу»

Освітні галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна» реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»

Освітні галузі «Громадянська та історична» реалізується через предмет «Вступ до історії України та громадянської освіти»



Освітня галузь «Інформатична» реалізується через предмет «Інформатика»

Освітня галузь «Технологічна» реалізується через предмет «Технології»

Освітня галузь «Мистецька» реалізується через інтегрований курс «Мистецтво»

Освітня галузь «Фізична культура» реалізується через предмет «Фізична культура»

Повноцінність базової середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами забезпечується через реалізацію інваріативної, варіативної частини навчального плану.

Варіативна частина робочого навчального плану розподілена таким чином: у 5,6 класах введено 1 годину на тиждень факультативний курс «Розвиток мовлення»;

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах.

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**спеціальних закладів загальної середньої освіти**  
**для дітей із порушеннями інтелектуального**  
**розвитку з українською мовою навчання**  
**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**

**Додаток 14 до наказу**  
**Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317**  
**5 клас**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1
Інформатична	Інформатика	2	2
Технологічна	Технології	6	6
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3
<b>Разом</b>		<b>27</b>	<b>27</b>
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2
	Розвиток мовлення	1	1

	Ритміка	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1
Розвиток мовлення (факультатив)		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		25	25
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових		33	33

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**спеціальних закладів загальної середньої освіти**  
**для дітей із порушеннями інтелектуального**  
**розвитку з українською мовою навчання**  
**КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**

**Додаток 14 до наказу**

**Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317**

**6 клас**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		6	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
Математична	Математика	4	4
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1
Інформатична	Інформатика	2	2
Технологічна	Технології	10	10
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3
<b>Разом</b>		<b>30</b>	<b>30</b>
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2
	Розвиток мовлення	1	1
	Ритміка	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1
Розвиток мовлення (факультатив)		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		28	28

Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових	36	36
---	----	----

### ***Опис інструментарію оцінювання***

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового робочого навчального плану.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

Оцінювання учнів здійснюється на підставі «Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів з порушеннями інтелектуального розвитку»

### **Базова середня освіта**

#### **Освітня програма**

#### **7-9 клас**

#### ***Загальний обсяг навчального навантаження, перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей***

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 7 класу спеціального закладу загальної середньої освіти складає 1050 години/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 8 класу спеціального закладу загальної середньої освіти складає 1120 годин/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 9 класу спеціального закладу загальної середньої освіти складає 1120 годин/навчальний рік

Державний стандарт базової середньої освіти складається з семи освітніх галузей «Мови і літератури», «Суспільствознавство», «Математика», «Природознавство», «Мистецтво», «Технології», «Здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується у 7-9 класах через навчальні предмети «Українська мова», «Українська література».

Освітня галузь «Математика» реалізується у 7-9 класах через навчальний предмет «Математика»

Освітня галузь «Природознавство» реалізується: - у 7-9 класах через окремі навчальні предмети «Природознавство», «Географія», «Фізика і хімія в побуті».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується у 7-8 класах через навчальні предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується: - у 7-9 класах через навчальний предмет «Історія України».

Освітня галузь «Технології» реалізується у 5-9 класах через окремі навчальні предмети «Трудове навчання», «Інформатика».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується у 5-9 класах через окремі навчальні предмети «Основи здоров'я», «Фізична культура».

Повноцінність базової середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами забезпечується через реалізацію інваріативної, варіативної частини навчального плану.

Варіативна частина робочого навчального плану розподілена таким чином:

- у 7-9 класах введено 1 годину на тиждень факультативний курс «Основи комп'ютерної грамоти»;

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**спеціальних закладів загальної середньої освіти**  
**з навчанням українською мовою для дітей з інтелектуальними**  
**порушеннями КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР»**  
**(Додаток 18 до наказу**  
**Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		7	8	9	Разом
Мови і літератури	Українська мова	3	3	2	8
	Українська література	2	2	2	6
Суспільствознавство	Історія України	2	2	2	6
	Я у Світі	-	-	-	-
	Основи правознавства	-	-	-	-
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	1	2	2	5
	Географія	1	2	2	5
	Фізика і хімія в побуті	2	2	2	6
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	2
	Образотворче мистецтво	1	1	-	2
Технології	Трудове навчання	8	8	11	27
	Інформатика	1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	3
	Фізична культура	2	2	2	6
<b>Разом</b>		<b>29</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>91</b>
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	6
	Розвиток мовлення	1	1	1	3
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	3

	Ритміка	1	1	1	3
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	1	3
Основи комп'ютерної грамоти		1	1	1	3
Гранично допустиме навантаження		30	32	32	94
Сумарна кількість годин інваріативної і варіативної складових		35	37	37	109

Інваріативна складова включає години корекційно-розвиткових занять у 5-9 класах «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Лікувальна фізкультура», «Ритміка».

Години корекційно - розвиткових занять не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Важливою складовою освітнього процесу є трудове навчання та професійна орієнтація.

Заняття з трудового навчання у 5-9 класах проводяться за групами з кількістю учнів не більше 7 чоловік (наказ Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 р. № 128).

Заняття з технологій для учнів 5-9 класів організовуються з урахуванням інтересів та психофізичних можливостей вихованців, місцевих умов, можливостей працевлаштування випускників, продовження їх навчання в професійно-технічних училищах та 10 класі цього ж закладу.

### ***Очікувані результати навчання здобувачів освіти***

Формування життєвих компетентностей набуває особливого значення в освітньому процесі закладу.

Зміст Типової освітньої програми має потенціал для формування в учнів 6-9 класів таких ключових компетентностей:

- спілкування державною мовою, що передбачає вміння (самостійно або з допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах, грамотно висловлюватися рідною мовою, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас.

- математична компетентність, що передбачає вміння (самостійно або з допомогою) розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту, використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях

- основні компетентності у природничих науках і технологіях (самостійно або з допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі, досліджувати природні явища та процеси, користуватися технологічними пристроями.

- інформаційно-цифрова компетентність, що передбачає вміння (самостійно або з допомогою) структурувати дані, діяти за алгоритмом та складати алгоритми, визначати достатність даних для розв'язання задачі,

використовувати різні знакові системи, знаходити інформацію та оцінювати її достовірність.

- уміння вчитися впродовж життя, що передбачає уміння (самостійно або з допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети, організувати та планувати свою навчальну діяльність, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності, доводити правильність власного судження або визнавати помилковість

- ініціативність і підприємливість, що передбачає уміння (самостійно або з допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення, використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення, аргументувати та захищати свою позицію, використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання

- соціальна і громадянська компетентності, що передбачає уміння (самостійно або з допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів, аргументувати та відстоювати свою позицію, ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях, співпрацювати в команді, аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет, орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

- обізнаність самовираження у сфері культури, що передбачає уміння (самостійно або з допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, дотримуватись етики спілкування та взаємодії.

- екологічна грамотність і здорове життя, що передбачає уміння (самостійно або з допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних, враховуючи правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- ініціативність, творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект; здатність до співпраці

### ***Опис інструментарію оцінювання***

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового робочого навчального плану.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

Оцінювання учнів здійснюється на підставі «Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів з порушеннями інтелектуального розвитку»

**Професійно-технічне навчання  
(10-й клас з поглибленим трудовим навчанням)  
Освітня програма**

***Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою***

Для здобувачів освіти, які за станом здоров'я можуть оволодіти професією певного кваліфікаційного рівня відкривається 10 клас з поглибленою професійною орієнтацією. Зарахування здобувачів освіти до такого класу здійснюється з урахуванням їх побажань (якщо їм не протипоказане навчання за певною спеціальністю) за заявою батьків або інших законних представників.

***Загальний обсяг навчального навантаження, перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей***

Робочий навчальний план та програма з професії **61133 «Озеленювач»** розроблені відповідно до Державного стандарту професійно-технічної освіти для підготовки (підвищення кваліфікації) робітників (ДСПТО 6113. ОК.70.32-2011).

Термін навчання для учнів 10 класу за професією – 1 рік.

Загально-професійна підготовка реалізується через предмети «Основи правових знань», «Основи галузевої економіки і підприємництва», «Інформаційні технології», «Правила дорожнього руху».

Професійно-теоретична підготовка реалізується через предмети «Основи зеленого будівництва», «Основи землеробства і ґрунтознавства», «Читання креслень», «Охорона праці».

Професійно-практична підготовка реалізується через предмети «Виробниче навчання», «Виробнича практика».

Під час розробки типових навчальних планів та програм враховано основні завдання професійного навчання: задоволення потреб економіки країни у кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці робітниках, реалізацію державної політики зайнятості населення.

Професійно-практична підготовка здійснюється на полігонах, виробничих ділянках, ділянках відкритого ґрунту, теплицях, зелених господарствах.

Заклад має право відповідно до змін у техніці, технологіях, організації праці тощо самостійно визначати варіативний компонент змісту професійно-технічної освіти у робочих навчальних планах (до 20 відсотків у межах

загального часу) та робочих навчальних програмах (до 20 відсотків навчального предмета і виробничого навчання). Зміни затверджуються згідно діючої нормативної бази.

Після завершення навчання кожен учень повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені освітньо-кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими у відповідній галузі.

До самостійного виконання робіт учні допускаються лише після складання заліку з охорони праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється центром відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників визначаються 12-ти бальною системою оцінювання навчальних досягнень учнів. Присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня „кваліфікований робітник” 1,2 розряду можливе за умови отримання учнем не менше чотирьох балів за критеріями кваліфікаційної атестації.

Особі, яка опанувала курс професійно-технічного навчання і успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, видається свідоцтво про присвоєння робітничої кваліфікації, зразок якого затверджений Кабінетом Міністрів України.

Детальний розподіл навчального навантаження окреслено у навчальному плані.





## Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Освітньо-кваліфікаційні характеристики випускника складені на основі кваліфікаційної характеристики професії «Озеленювач» (Випуск 87 «Житлове та комунальне господарство населених пунктів», Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого Наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 17 червня 1999 р. №144), досягнень науки і техніки, впровадження сучасних технологічних процесів, передових методів праці, врахування особливостей галузі, потреб роботодавців і містять вимоги до рівня знань, умінь та навичок. Крім основних вимог до рівня знань, умінь та навичок, до кваліфікаційних характеристик включено вимоги, передбачені п.7 «Загальних положень» Випуск 1 «Професій працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого Міністерством праці та соціальної політики України від 29.12.2004 р. № 336.

### КРИТЕРІЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ

**Професія: 6113 «Озеленювач»**

(код, назва професії)

**Кваліфікація 2 розряд**

(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

Бали	ЗНАЄ	Бали	ВМІЄ
1	Учень (слухач) має базові загальні знання з окремих операцій, пов'язаних з технологічними процесами озелененню, процесу підготовки робочого інструменту та матеріалу.	1	Учень (слухач) виконує елементи навчально-виробничих завдань з підготовки інструменту для певних технологічних процесів озеленення. Виконує прості завдання в структурованому середовищі без присвоєння кваліфікації.
2	Учень (слухач) має базові загальні знання з окремих елементів навчального матеріалу, пов'язаного з процесом озеленення. При відповіді допускає помилки.	2	Учень (слухач) виконує фрагменти навчально-виробничих завдань по озелененню території. Виконує прості завдання в структурованому середовищі без присвоєння кваліфікації.
3	Учень (слухач) має базові загальні знання, відтворює окремі елементи навчального матеріалу, пов'язаного з	3	Учень (слухач) планує виробничі дії та виконує частину навчально-виробничого завдання, щодо підготовки

	процесом озеленення, знає фрагменти навчального матеріалу, знає призначення та порядок підготовки технологічного інструменту та не усвідомлено допускається суттєвих помилок.		технологічного інструменту та неусвідомлене допускається суттєвих помилок при виконанні практичних завдань по озелененню. Виконує прості завдання в структурованому середовищі без присвоєння кваліфікації.
4	Учень (слухач) має обмежений обсяг знань і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером. Стикається зі значними труднощами при вивченні технологічних процесів озеленення.	4	Учень (слухач) має обмежений обсяг навичок і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними. Виконує всі дії під контролем чітко по інструкції, але вимагає контролю. Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через досвід роботи, або навчання.
5	Учень (слухач) має обмежений обсяг знань і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером. Дає визначення основних методів озеленення.	5	Учень (слухач) має обмежений обсяг навичок і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними. Відтворює значну частину практичних завдань на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння Виконує всі дії під контролем чітко по інструкції, але вимагає контролю. Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через досвід роботи, або навчання.
6	Учень (слухач) має обмежений обсяг знань і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером. Може відтворити значну частину теоретичного матеріалу з окремими помилками дає визначення основних понять технологічного процесу озеленення.	6	Учень (слухач) має обмежений обсяг навичок і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними. Без достатнього розуміння виконує практичні завдання по озелененню з епізодичною допомогою майстра. При виконанні практичних завдань по озелененню припускається помилок, які може частково виправити самостійно, порівнює та робить висновки. Результат роботи відповідає мінімальним якісним і кількісним показникам.

7	<p>Учень (слухач) має широкі загальні знання, визначає здатність виконувати завдання під керівництвом викладача, здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, та знає визначення основних понять технологічного процесу, аналізує причини виникнення можливих дефектів якості, порівнює інформацію і робить висновки в процесі озеленення, знає як дати якісну оцінку виконаної роботи. Відповідь учня в цілому правильна, але містить деякі неточності і недостатньо обґрунтована. При відповіді припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.</p>	7	<p>Учень (слухач) переважно правильно і самостійно з розумінням виконує практичні завдання по озелененню в типових умовах з консультативною допомогою майстра, частково контролює власні навчальні дії. При виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє. Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід практики у конкретному аспекті роботи чи навчання.</p>
8	<p>Учень (слухач) має широкі загальні знання, самостійно з розумінням вміє озеленювати. Знає визначення основних операцій технологічного процесу озеленення, аналізує причини виникнення можливих дефектів якості, порівнює інформацію і робить логічні висновки в процесі озеленення, знає як дати якісну оцінку виконаної роботи. Відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Знає виконання практичної частини завдання з консультативною допомогою викладача. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.</p>	8	<p>Учень (слухач) має широкі конкретні практичні знання. Самостійно з розумінням застосовує основний навчальний матеріал при виконанні практичних завдань по озелененню у стандартних ситуаціях. Дає якісну оцінку виконаної роботи. При виконанні практичних завдань по озелененню припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє самостійно, без допомоги. Дотримується правил з охорони праці. Прагне виконувати більш складні завдання, але епізодично. Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід практики у конкретному аспекті роботи чи навчання.</p>

9	<p>Учень (слухач) має широкі загальні знання, самостійно з розумінням вміє озеленювати. Самостійно володіє вивченим обсягом матеріалу, знає основний навчальний матеріал і знає його застосування при виконанні практичних завдань, як у типових, так і дещо ускладнених умовах. Знає визначення основних операцій технологічного процесу озеленення, аналізує причини виникнення можливих дефектів якості озеленення. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обґрунтована. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.</p>	<p>9 Учень (слухач) має широкі конкретні практичні знання, володіє основним навчальним матеріалом і самостійно застосовує його при виконанні практичних завдань по озелененню, як у типових, так і в дещо ускладнених умовах. Аналізує причини виникнення можливих дефектів якості, порівнює інформацію і робить логічні висновки в процесі озеленення, дає якісну оцінку готової продукції, систематизує інформацію, встановлює зв'язок з обраною професією і робить висновки. Виконує практичні завдання по озелененню з консультацією майстра. При виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити самостійно, без допомоги. Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід практики у конкретному аспекті роботи чи навчання.</p>
10	<p>Учень (слухач) уміє усвідомлено засвоювати нову інформацію. Володіє глибокими міцними знаннями з технології озеленення і контролю якості виконаної роботи. Відповідь учня повна, правильна, логічна, містить аналіз і систематизацію. Знає як самостійно і правильно застосувати довідкову технічну і технологічну документацію. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається окремих неточностей, які може виправити самостійно.</p>	<p>10 Учень (слухач) має конкретні практичні навички, визначається також здатністю застосовувати спеціальні знання по озелененню. Практичні завдання по озелененню виконує в цілому правильно і в повному обсязі. При виконанні практичних завдань по озелененню припускається окремих неточностей, які може виправити самостійно. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний підхід у роботі.</p>



## **Індивідуальна форма навчання як одна з форм організації освітнього процесу для забезпечення права осіб на здобуття повної загальної середньої освіти**

На виконання Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314, із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 624 від 06.06.2016, № 635 від 24.04.2017 р., № 160 від 10.02.2021 р. у 2023-2024 н.р. у КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР» буде організоване індивідуальне навчання учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати навчальний заклад, відповідно до п. 1.6. Положення про індивідуальну форму навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.

На підставі заяв батьків, висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини; висновків лікарсько-консультаційної комісії м. Павлоград про потребу дітей в індивідуальній формі навчання за станом здоров'я з «01» вересня 2023 року буде організоване навчання за індивідуальною формою для 3 учнів.

Для кожної дитини, яка навчається за індивідуальною формою навчання, вчителі розробили (за участю одного з батьків) індивідуальний навчальний план згідно із затвердженою кількістю годин відповідно до можливостей дитини і з урахуванням витягу з протоколу діагностичного засідання Дніпропетровського обласного методичного психолого – медико педагогічного центру.

Вчителі розробили та погодили письмово з батьками учнів, які навчатимуться за індивідуальною формою, розклади навчальних занять, забезпечили дотримання тижневого навантаження та санітарно-гігієнічних вимог під час складання розкладу.

На підставі чинних програм один раз на півріччя будуть складається та затверджується календарні плани.

Адміністрація центру здійснює аналіз виконання навчальних планів і навчальних програм, моніторинг рівня навчальних досягнень учнів, які навчаються за індивідуальною формою.

### **Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг**

У школі забезпечується психолого-педагогічний супровід дітей, надаються корекційно-розвиткові послуги.

Корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються в рамках корекційно-розвиткового складника освітньої програми та навчального плану з урахуванням індивідуальних програм розвитку учнів (вихованців) в індивідуальній, підгруповій або груповій формі у вигляді занять. У групі повинно бути не менше 2 та не більше 6 осіб.

Логопедичні заняття, заняття з логоритміки, альтернативної комунікації, психомоторного та сенсорного розвитку з учнями з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня, важкими порушеннями мовлення проводяться підгрупами (у складних випадках індивідуально) Підгрупи комплектуються з урахуванням однорідності порушень учнів одного класу. Проведення занять в індивідуальній формі здійснюється відповідно до індивідуальних програм розвитку учнів (вихованців).

Тривалість групового корекційно-розвиткового заняття у 1 класі для дітей з інтелектуальними порушеннями легкого ступеня становить 35 хвилин, у 2-9 класах 40 хвилин. Тривалість групового корекційно-розвиткового заняття у 1-7 Р класах для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня становить 35 хвилин. Тривалість підгрупових занять – 25 хвилин. Тривалість індивідуального корекційно-розвиткового заняття становить 20 хвилин.

Для проведення корекційно-розвиткових занять у груповій формі можуть створюватися міжкласні групи. У групі повинно бути не менше трьох та не більше шести осіб. Під час формування таких міжкласних груп враховується індивідуальна програма розвитку учнів.

Система корекційно-розвивального простору школи передбачає:

- *Організаційно-педагогічне забезпечення*, що спрямовано на реалізацію організаційних та педагогічних умов навчання школярів (організація мультидисциплінарної команди фахівців, залучення до освітньо-корекційного процесу батьків учня та їхня просвіта, створення корекційно-розвивального освітнього середовища);
- *Дидактично-методичне забезпечення реалізації психолого-педагогічного супроводу* (психолого-педагогічна діагностика, побудова та реалізація індивідуального освітнього маршруту, моніторинг позитивної динаміки розвитку дитини у процесі корекційно-розвивального навчання);
- *Корекційно-реабілітаційне забезпечення - використання інноваційних корекційно-розвивальних технологій навчання* (технологій розвитку пізнавальної, комунікативної, сенсомоторної діяльності; використання варіативних корекційно-розвивальних технологій відповідно розвитку дитини), спрямованих на формування життєвої компетентності учнів.

Забезпечення усіх складових корекційно-розвивального простору у спеціальному та загальноосвітньому закладі сприятиме:

- психофізичному розвитку учнів;
- підвищенню рівня актуального розвитку соціально-адаптаційних, комунікативних умінь;
- формуванню життєвої компетентності учнів, що передбачає використання набутих знань та вмінь як у середовищі навчального закладу так і поза ним;

### **Виховний процес**

Виховний процес є невід'ємною складовою освітнього процесу у спеціальній школі і ґрунтується на принципах, визначених Законами

України “Про освіту”, “Про дошкільну освіту” та “Про повну загальну середню освіту”, “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”.

У спеціальній школі спільними зусиллями всіх учасників освітнього процесу створюється безпечне освітнє середовище відповідно до Законів України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, єдність навчання, виховання і розвитку учнів.

### **Опис «моделі» випускника спеціальної школи**

Випускник КЗО «Спеціальна школа «Світанок» ДОР» - це:

- особа, яка поважає себе, усвідомлює свою цінність і визнає цінність іншої особи;
- громадянин, який визнає загальнолюдські цінності, поважає людей інших національностей;
- особа, загальна культура якої передбачає потребу в здоровому способі життя; культури праці;
- сім'янин, який є розумним чоловіком або дружиною, батьком або матір'ю, сином або дочкою, який любить і поважає свою родину.

Випускник спеціальної школи повинен:

- Знати і поважати культуру України і інших народів;
- Знати свої громадянські права і вміти їх реалізувати;
- Уміти відповідально здійснювати вибір своїх дій і діяльності, контролювати їх;
- Поважати свою і чужу гідність;
- Поважати права і свободи інших людей;
- Дотримуватись правил культури поведінки та спілкування;
- Поважати свою працю і працю інших людей;
- Мати почуття соціальної відповідальності;
- Вести здоровий спосіб життя;
- Володіти способами отримання інформації.
- Прагнути духовного і соціального благополуччя
- Усвідомлювати різноманітні життєві цінності, власну самоцінність.
- Повинен вміти планувати своє життя відповідно до цілей, ухвалювати рішення.
- Опанувати основи комп'ютерної грамотності
- Уміти знайти своє місце в системі соціально – економічних відносин;

### **Форма організації освітнього процесу**

Педагогічна рада закладу вирішила розпочати освітній процес у 2023-2024 н.р. у змішаному режимі.



## Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Оцінювання учнів здійснюється на підставі:

«Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку», «Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів з порушеннями інтелектуального розвитку», «Критеріїв кваліфікаційної атестації випускників» (10 клас, Професія: 6113 «Озеленювач», затвердження педагогічною радою, оприлюднених на веб-сайті закладу та на інформаційних куточках закладу.

Під час оцінювання педагогами закладу реалізується мотиваційна, діагностико-коригуюча, контролююча, навчальна, розвитково-виховна, соціальна функція контролю навчальних досягнень учнів.

Педагоги закладу здійснюють систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти:

- а) Здійснення аналізу результатів навчання здобувачів освіти
- б) Застосування системи формульовального оцінювання

Самооцінювання якості освітньої діяльності закладу здійснюється відповідно до адаптованих у закладі процедур та «Положення про «Внутрішню систему забезпечення якості освіти», затвердженого педагогічною радою, та оприлюдненого на веб-сайті закладу.

Робота педагогічного колективу та адміністрації школи спрямована на постійне підвищення ефективності навчально-виховного, корекційно-реабілітаційного процесів. У школі створено умови для максимального розкриття дитини з особливими освітніми потребами шляхом надання їй відповідного рівня загальної середньої освіти та здійснення комплексної психолого-педагогічної, медичної, фізичної, соціальної реабілітації.